

Asociația Altitudine prezintă:

Situl Natura 2000 Munții Țarcu

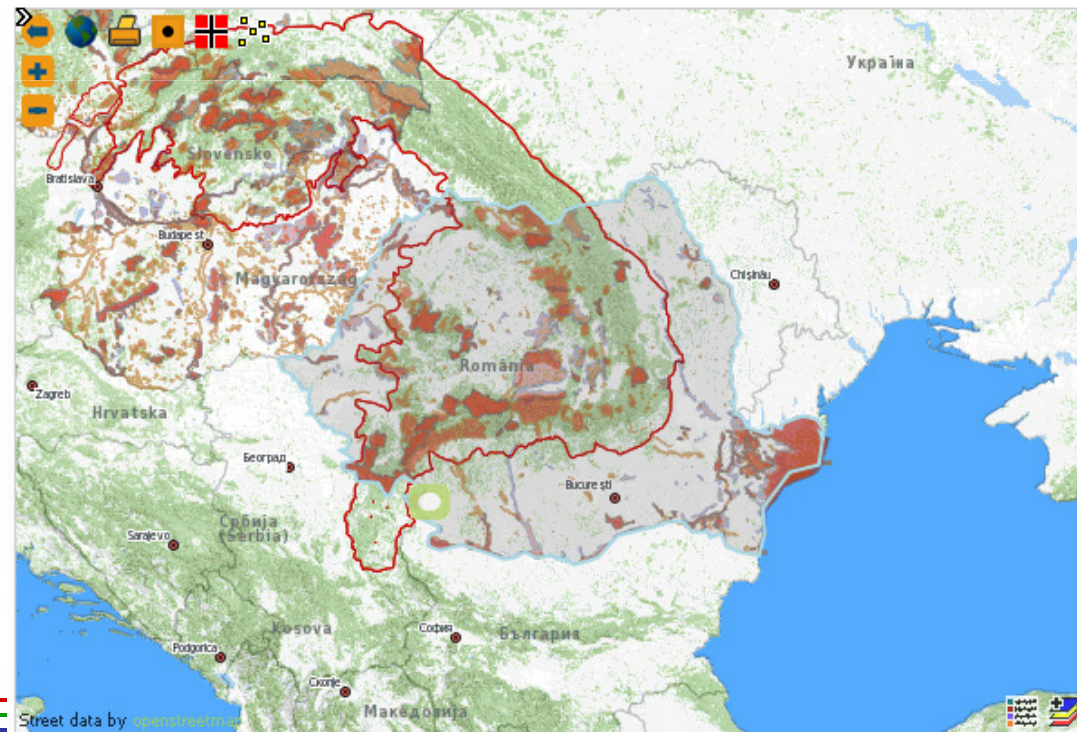
Timișoara, 28 Mai 2013

În respect față de natură, pentru generațiile viitoare!

Cuprins

1. Natura 2000 și biodiversitatea
2. N2K Munții Țarcu
3. Studii de caz din Țarcu

Biodiversitatea

Biodiversitatea e viață = **calitatea vieții** umane
(greu de evaluat material)

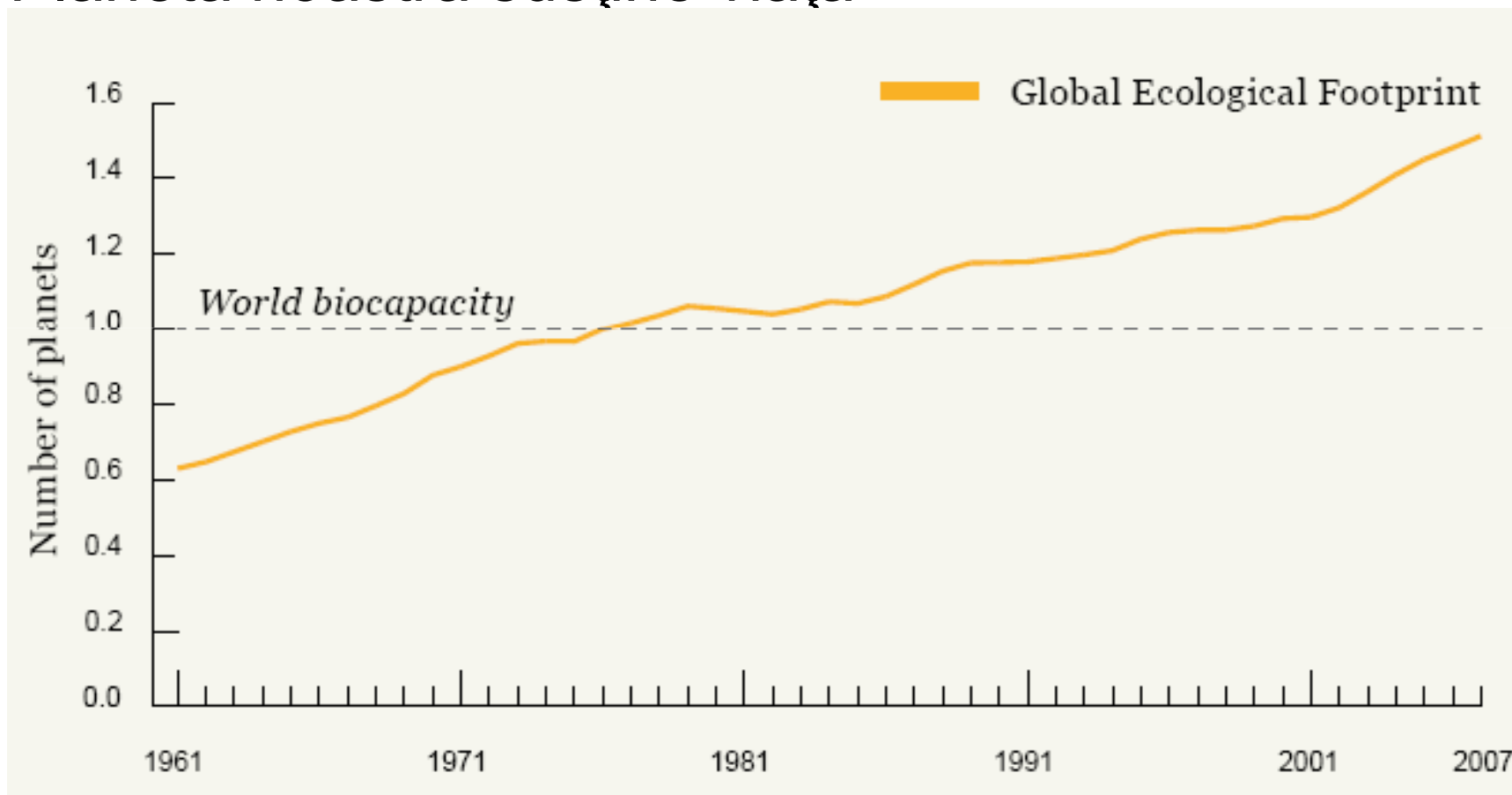
Biodiversity
WE ARE ALL IN THIS TOGETHER

- **servicii** de valori imense
- hrană
- reținere de CO₂
- protecție de inundație, eroziune, etc.
- recreere

Viața pe Pământ

Planeta noastră susține viața

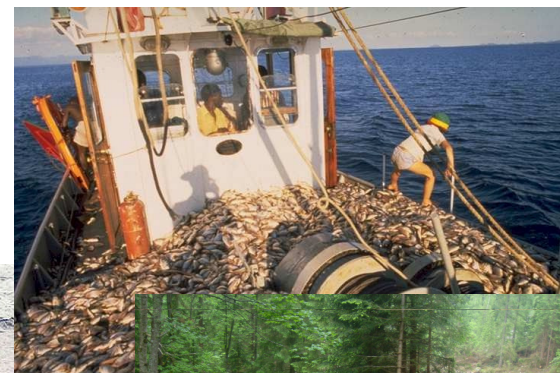
Sursa: Living Planet Report 2010

Cifre

17,291 specii din 47,677 monitorizate sunt amenințate cu dispariția

- 21% din mamifere
- 30 % din amfibieni
- 12 % din păsări
- 28 % din reptile
- 37 % din pești
- 35 % din nevertebrate

Sursa:

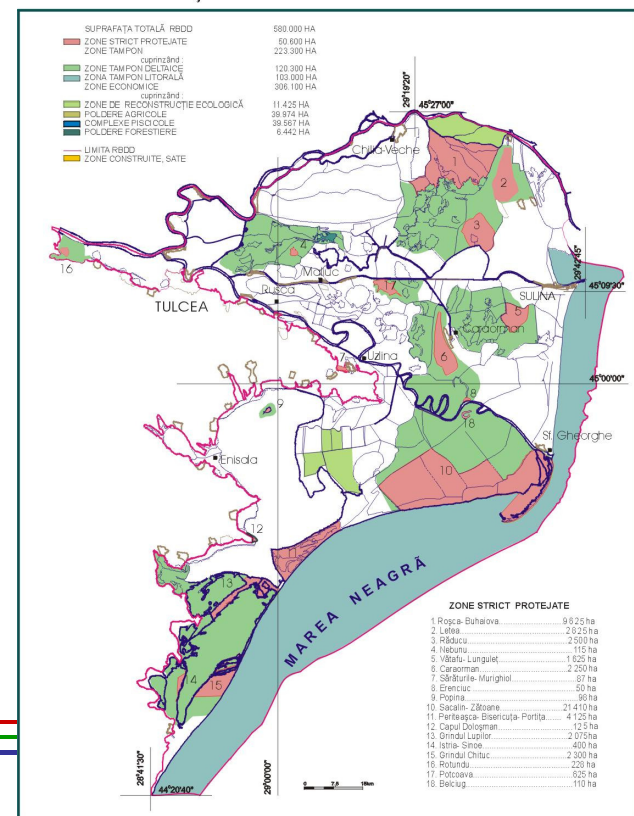
IUCN Red List of Threatened Species™ (oct 2009)

Arie protejată

- un spațiu geografic clar delimitat, recunoscut, desemnat
- administrat în baza unor acte legale sau prin alte mijloace eficiente
- scop: conservarea pe termen lung a naturii precum și a serviciilor de mediu și a valorilor culturale asociate.

REZERVAȚIA BIOSFEREI DELTA DUNĂRII

Caracteristici AP

AP s-au declarat pt pastrarea **valorilor naturale si culturale**

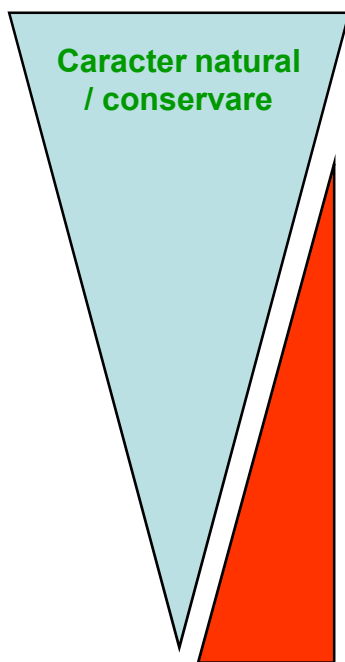
Conservare

AP

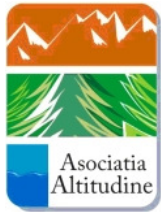

Dezvoltare

Cat.	Denumirea	Ce se urmareste prin AP
I a	Rezervație naturală strictă	Protecție strictă
I b	Zonă de sălbaticie	Protecție strictă
II	Parc național	Conservarea naturii Educație, recreere, turism
III	Monument al naturii	Conservarea caracteristicilor naturale
IV	Arii pt. habitate si specii	Conservarea speciilor și habitatelor, prin măsuri de management
V	Peisaj protejat (parc natural)	Conservarea carcteristicilor naturale și culturale, prin menținerea interacțiunii om -natură
VI	Rezervații ale biosferei	Conservarea naturii prin utilizare durabilă a resurselor

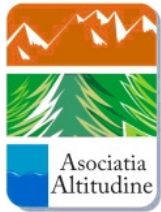
Intervenția omului / dezvoltare

Amenințări

Principalele amenințări și probleme:

- **Dezvoltarea rezidențială și comercială**
- **Agricultură și acvacultură**
- **Energie & minerit**
- **Transport și servicii de pasaj**
- **Utilizarea resurselor biologice**
- **Intruziunea umană și perturbarea**
- **Modificări aduse sistemelor naturale**
- **Specii invazive**
- **Poluarea**
- **Schimbari climatice și vremea “aspră”**

Natura 2000

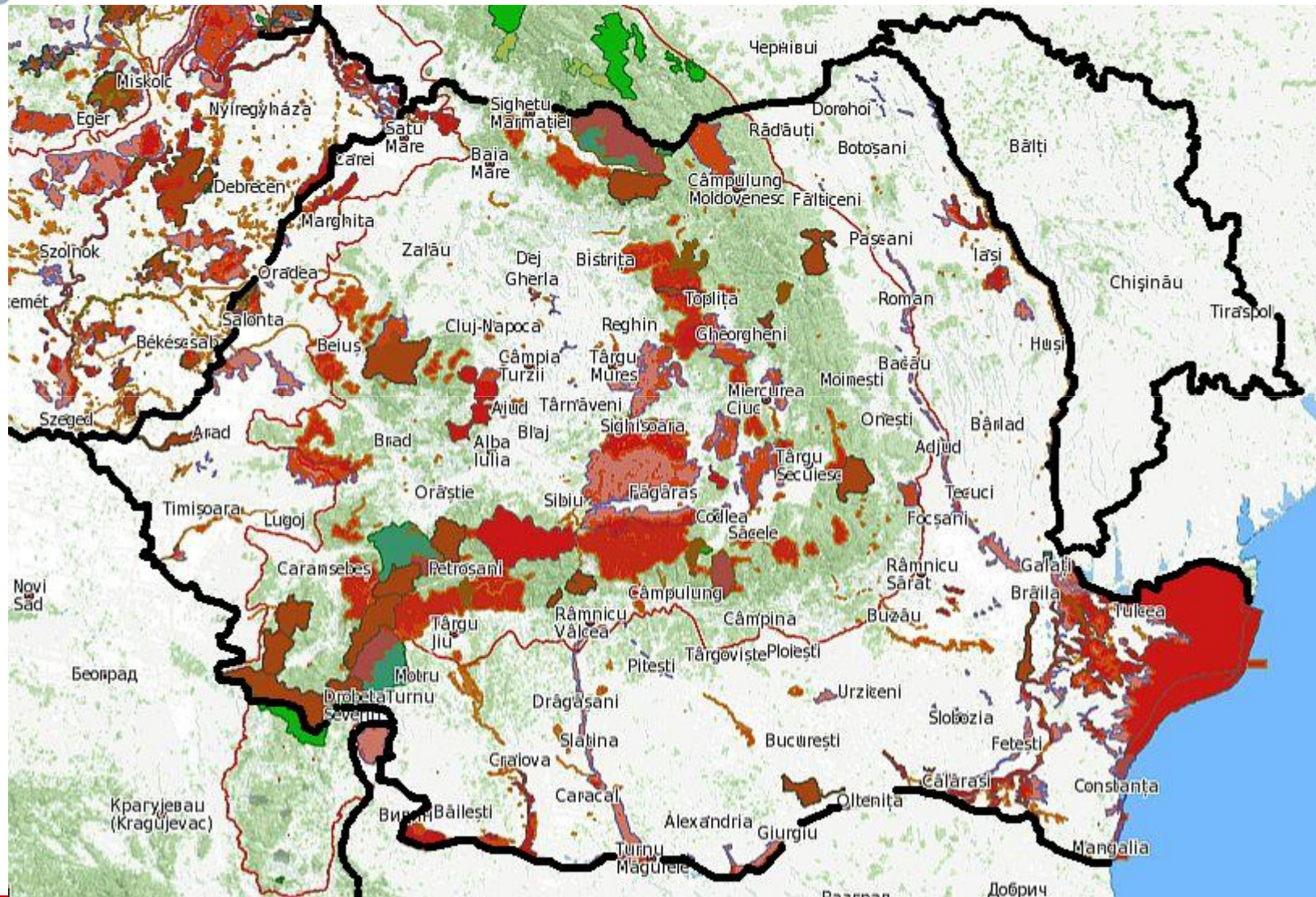
Natura 2000 reprezintă
o rețea de arii protejate (cat. IV IUCN), constituită la nivel european pe baze științifice, care cuprinde un eșantion reprezentativ de specii sălbatice și habitate naturale de interes comunitar protejate prin legislația europeană în vederea garantării menținerii acestora pe termen lung;

Realizarea Rețelei Natura 2000 se bazează pe două Directive ale Uniunii Europene:

- **Directiva Habitate** (Directiva 92/ 43 din 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice);
- **Directiva Păsări** (Directiva 79/ 409 din 1979 referitoare la conservarea păsărilor sălbatice)

Ariile protejate Natura 2000

Zone biogeografice

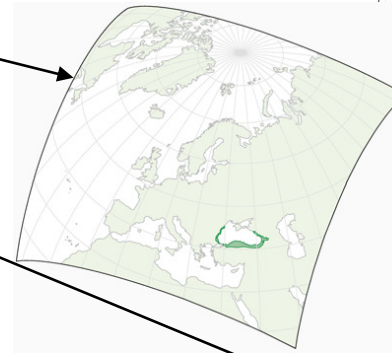
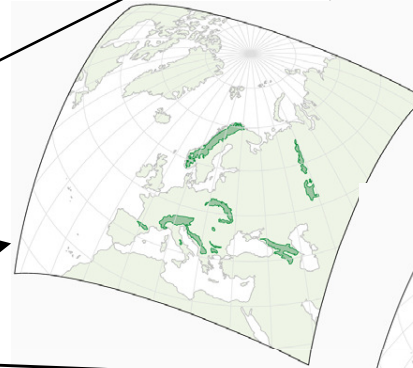
România are cea mai mare diversitate biogeografică.

Pe teritoriul României se găsesc 5 regiuni:

- **continentală** (cea mai comună);
- **alpină** (zone montane);
- **panonică** (se găsește în Ungaria și țările vecine);
- **pontică** (doar în România și Bulgaria);
- **stepică** (doar în România);

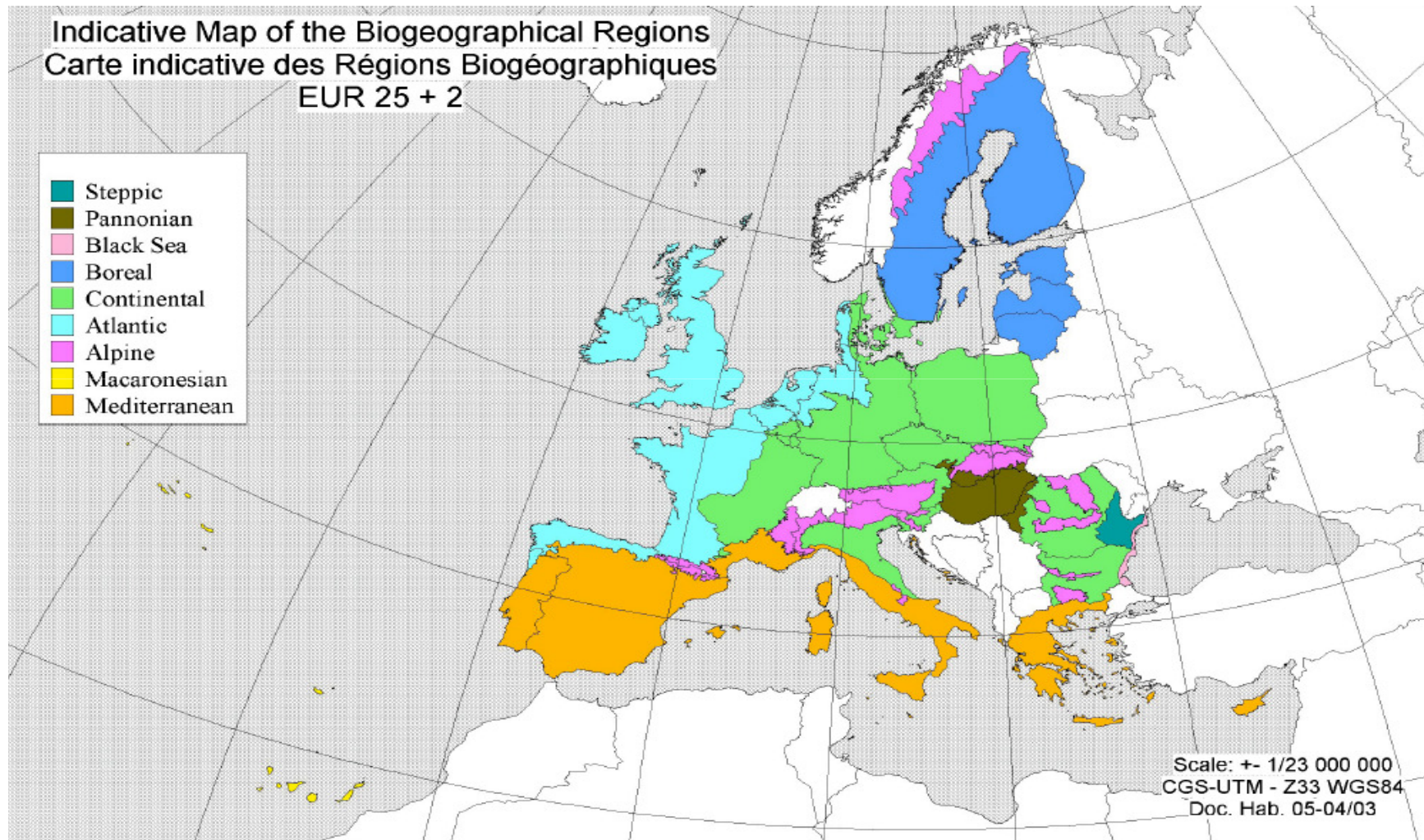
Situri Natura 2000 în România:

- 108 Aree de Protecție Specială Avifaunistică
11,89% din suprafața țării;
- 273 Situri de Importanță Comunitară
13,21% din suprafața țării.

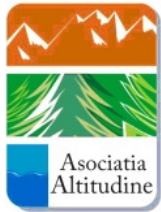
Zone Biogeografice

Specii protejate

- **Faună:** lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*), ursul (*Ursus arctos*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), șoimul călător (*Falco peregrinus*), uliul (*Accipiter nisus*), bufnița (*Bubo bubo*) ...
- **Floră:** papucul doamnei (*Cypripedium calceolus*), tisa (*Taxus baccata*), angelica (*Angelica arhangelica*), sângele-voinicului (*Nigritella rubra*), smirdarul (*Rhododendron kotschyi*)...

Habitatate protejate (ex.)

Habitatate de ape dulci:

3220 - Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane,

Pajiști naturale și seminaturale:

6120* - Pajiști xerice pe substrat calcaros,

6150 - Pajiști boreale și alpine pe substrat silicios,

6230* - Pajiști montane de *Nardus* bogate în specii, pe substrat silicios,

6520 - Fânețe montane.

Habitatate din turbării și mlaștini:

7110* - Turbării active,

7120 - Turbării degradate capabile de regenerare naturală,

Habitatate de stâncării și peșteri:

8110 - Grohotișuri silicioase din etajul montan până în cel alpin

8160* - Grohotișuri medioeuropene calcaroase ale etajelor colinar și montan,

8210 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase,

Habitat prioritar (ex.)

Tip de habitat natural amenințat, pentru a cărui conservare există interes major

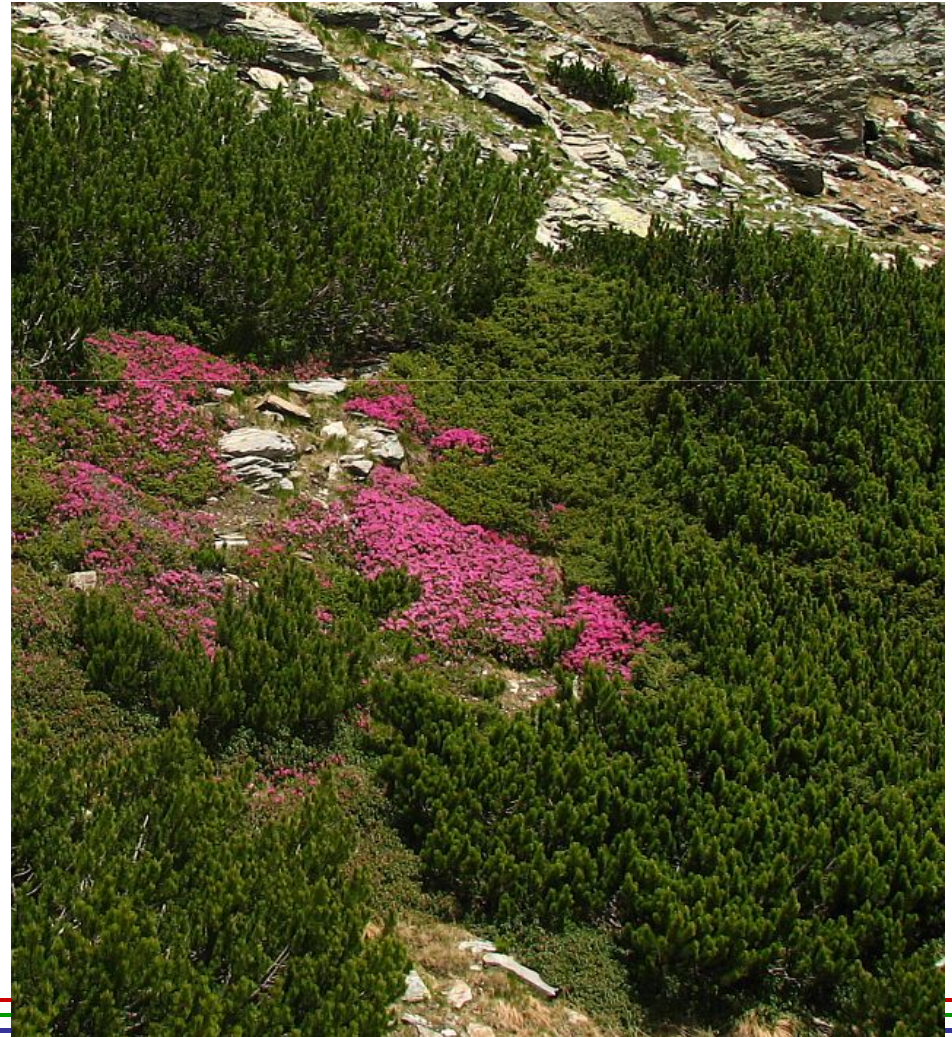
Exemplu:

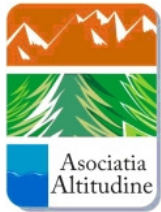
4070* Tufarișuri cu *Pinus mugo* și
Rhododendron myrtifolium

Compoziție floristică

Specii edificatoare + alte specii importante:

Juniperus sibirica, *Campanula abietina*, *Pinus cembra*, *Salix silesiaca*, *Ribes petraeum*,
Vaccinium vitis-idaea, *Vaccinium myrtillus*, *Silene nivalis*, *Hieracium alpinum*, *Poa media*,
Leucanthemum waldsteinii, *Cicerbita alpina*,
Dryopteris carthusiana, *Melampyrum sylvaticum*,
Alnus viridis, *Picea abies*, *Sorbus aucuparia*,
Deschampsia flexuosa, *Homogyne alpina*, *Luzula luzuloides*, *Luzula sylvatica*, *Oxalis acetosella*,
Pleurozium schreberi, *Hylocomium splendens*,
Polytrichum juniperinum, *Dicranum scoparium*.

Habitatate de pădure (ex.)

- 9110 - Păduri de fag de tip *Luzulo-Fagetum*,
- 9130 - Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*,
- 9150 - Păduri medioeuropene de fag din *Cephalanthero-Fagion*,
- 91D0* - Turbării cu vegetație forestieră,
- 91E0* - Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*),
- 91F0 - Păduri ripariene mixte din lungul marilor râuri (*Ulmenion minoris*),
- 91K0 - Păduri ilirice de *Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*),
- 91V0 - Păduri dacice de fag (*Symphyto-Fagion*),
- 92A0 - Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*,
- 9410 - Păduri acidofile de *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*).

Pădurile

- Absorb CO₂ din atmosfera, regleaza climatul global (rezervoare).
- Cu cu cât mai multă biomasa rezultată din lemn mort, cu atât mai ridicata valoarea ca și biodiversitate (sustin viața).
- Lanțul trofic complet: forme microscopice -> carnivore mari.

Păduri valoroase
=
Păduri bătrâne

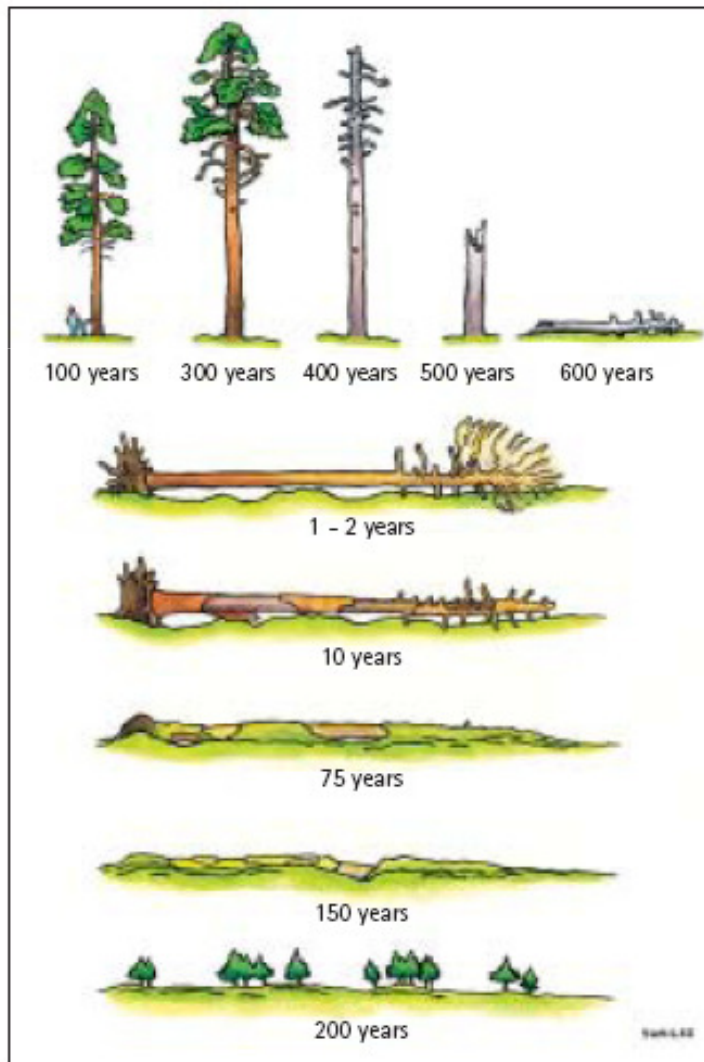

Pădurea de milenii

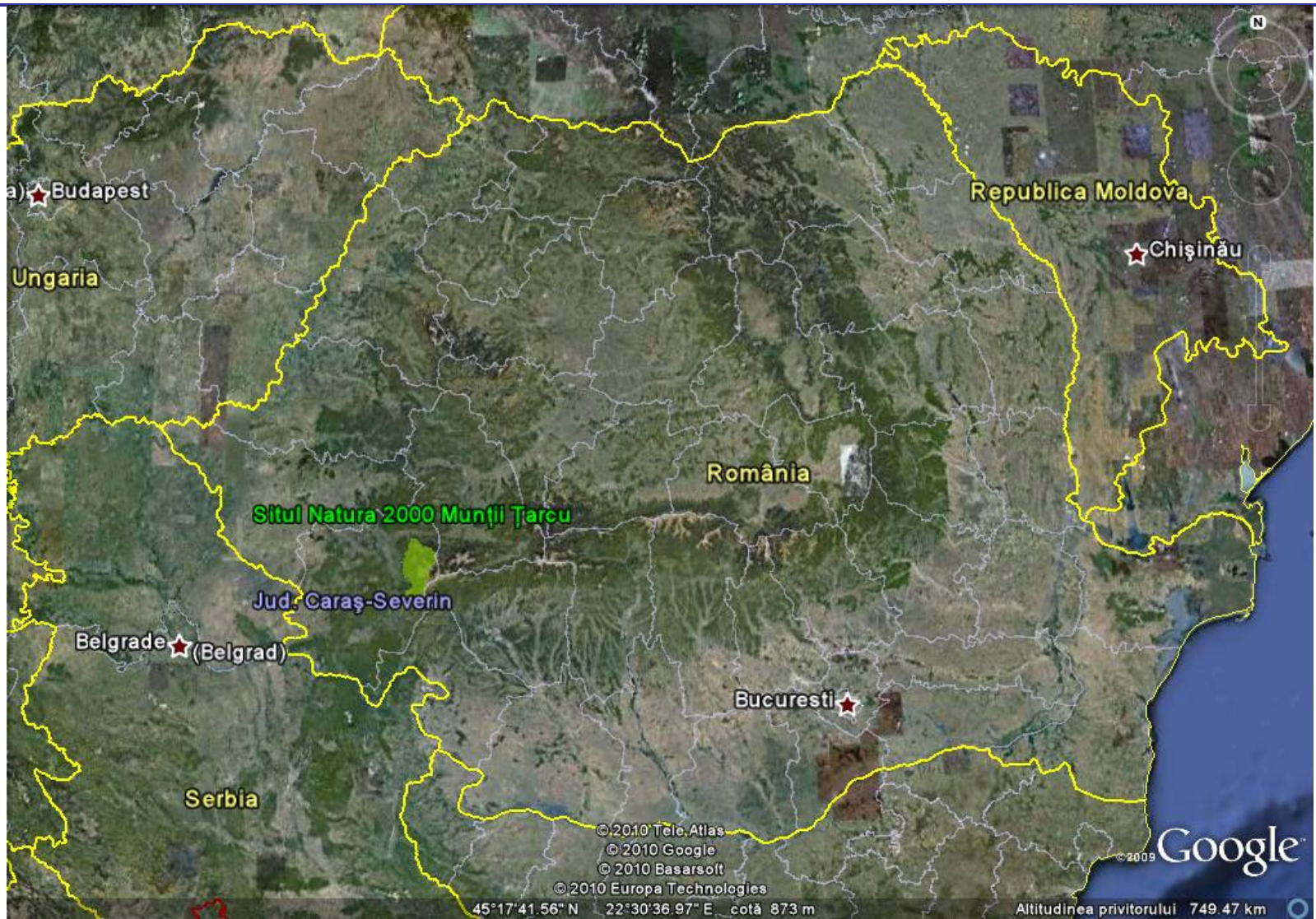
“... în jur pădurea își traia viața de milenii. Cădeau moșnegii, se făceau humă, din tărâna lor culegeau viața brădușei și în pas de veac le luau locul“

Ionel Pop - Vânătorul și natura, 1969

Situl Natura 2000 Munții Țarcu

Intact Forest Landscapes

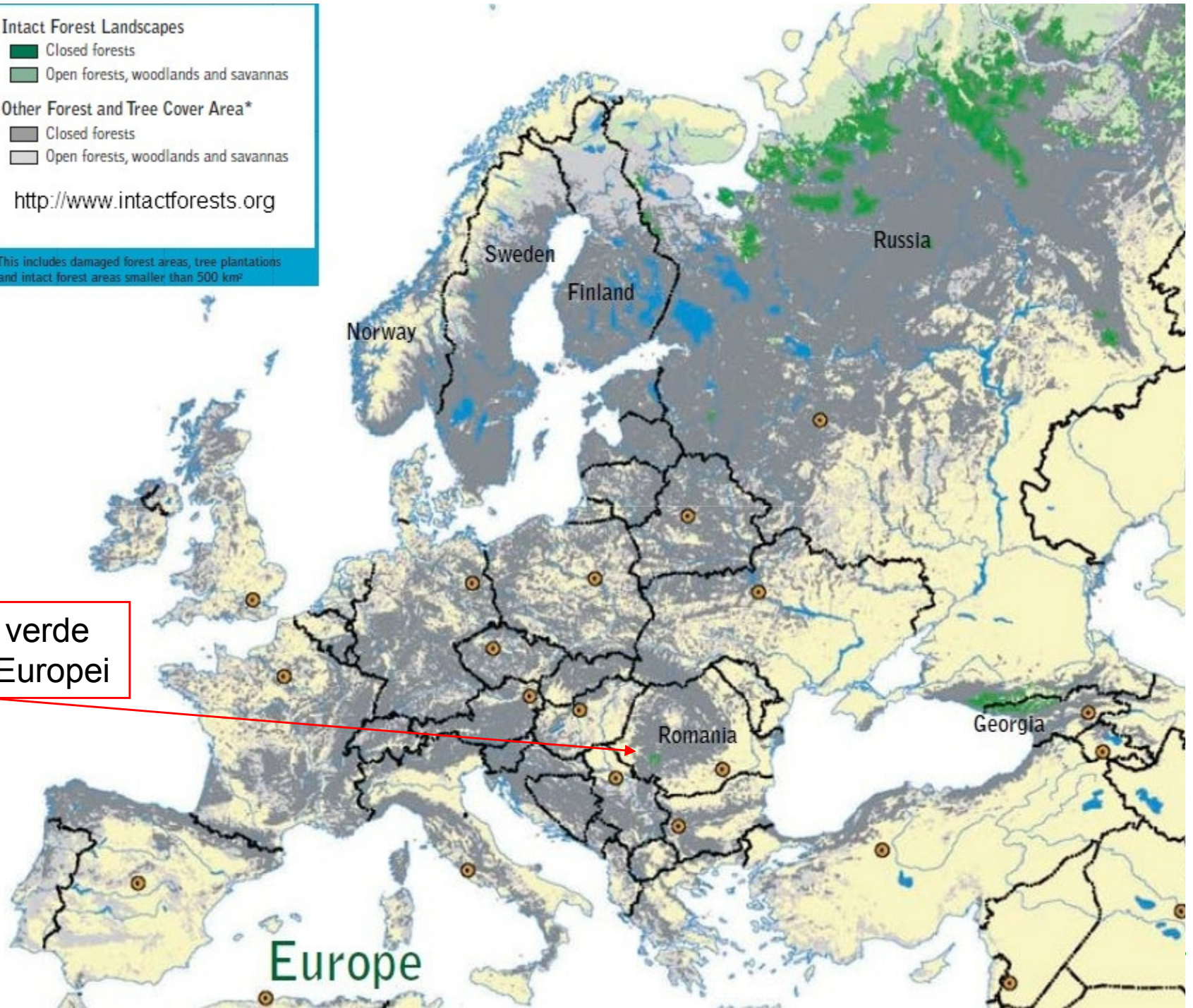
- Closed forests
- Open forests, woodlands and savannas

Other Forest and Tree Cover Area*

- Closed forests
- Open forests, woodlands and savannas

<http://www.intactforests.org>

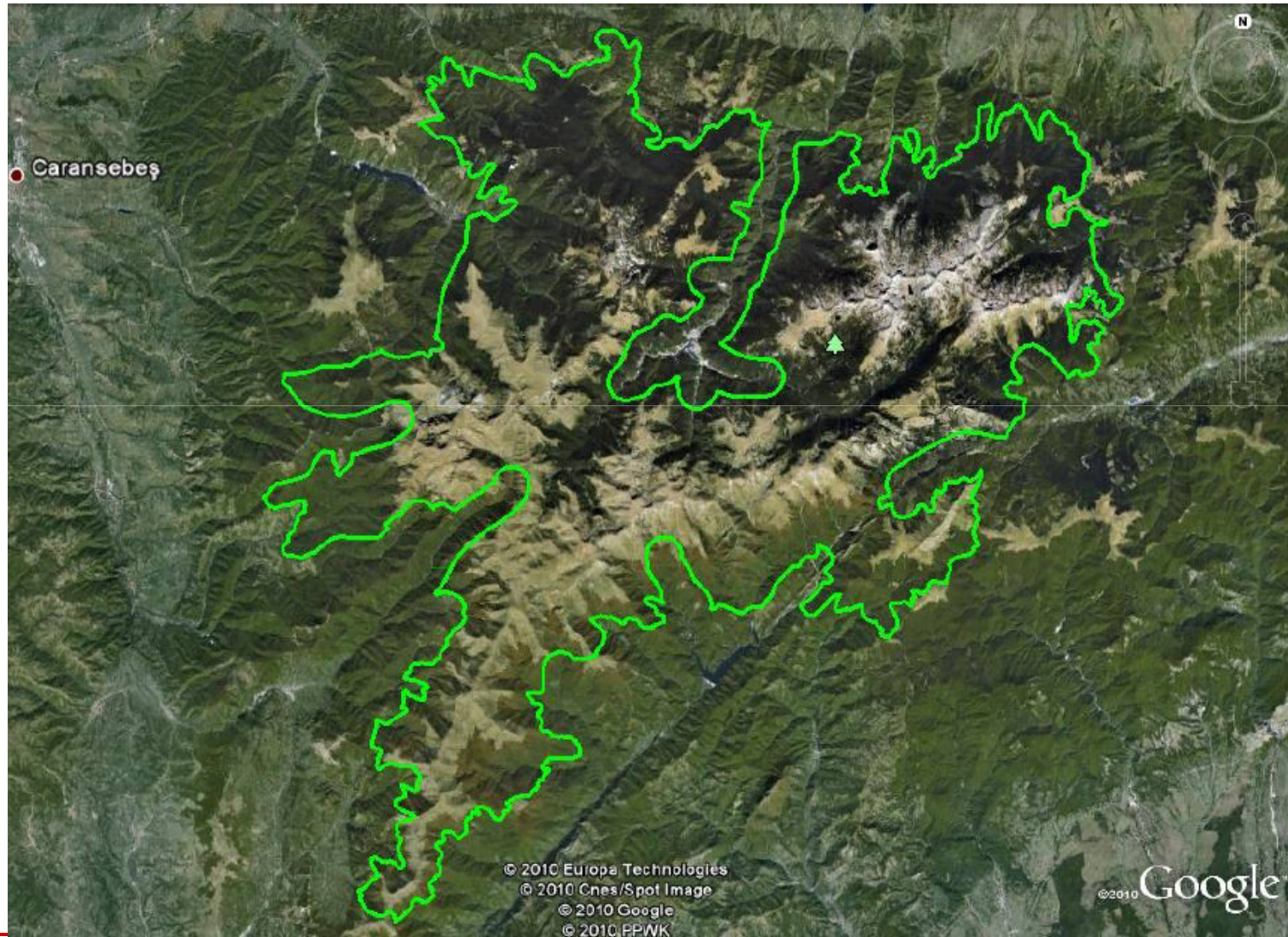
*This includes damaged forest areas, tree plantations and intact forest areas smaller than 500 km²

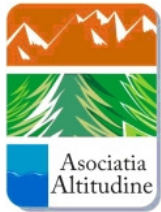

Un punct verde
pe harta Europei

Focus

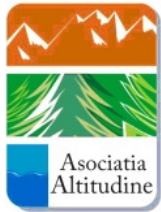
Peisaj forestier intact

- o întindere neîntreruptă de ecosisteme naturale
- fără indicii însemnate de activitate umană
- suficient de întinsă pentru a păstra întreaga biodiversitate nativă
- cu populații viabile

Greenpeace, Intact Forest Landscapes. <http://intactforests.org/>

PFI Retezat-Godeanu-Țarcu-Cernei:

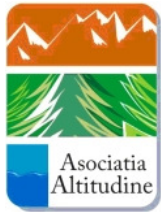
- zonă compactă protejată de 160.000 ha!

Studiu ICAS 2007

PFI Retezat-Godeanu-Țarcu:

- valoare conservativă ridicată
- 17 tipuri de ecosisteme forestiere, un tip de ecosistem de jneapăn, un tip de ecosistem de stâncărie, un tip de ecosistem de grohotișuri și două ecosisteme de pajiști.
- 1616 poligoane și subpoligoane de păduri virgine, cu o suprafață de 18.046 ha au fost identificate în perimetrul PFI și în zona sa tampon de 1 km
- pt. managementul durabil al PFI Retezat-Godeanu-Țarcu s-a propus înființarea unei noi structuri administrative de protecție (parc național) care să gestioneze ROSCI0126 Munții Țarcu.

Aria protejată din Țarcu

Asociația Altitudine a propus declararea Parcului Național Țarcu – Muntele Mic:

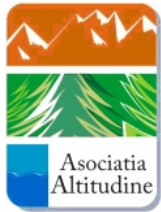
- Academia Română: aviz favorabil, 2007
- Proiect nerealizat, felurite obstrucții și obiecții

Din 2007 (aderare UE): sit Natura 2000

Din 2010: administrat de Asociația Altitudine

Informații generale

Declarare:
OM 776 /05.05.2007

10 tipuri de habitate
protejate de păduri

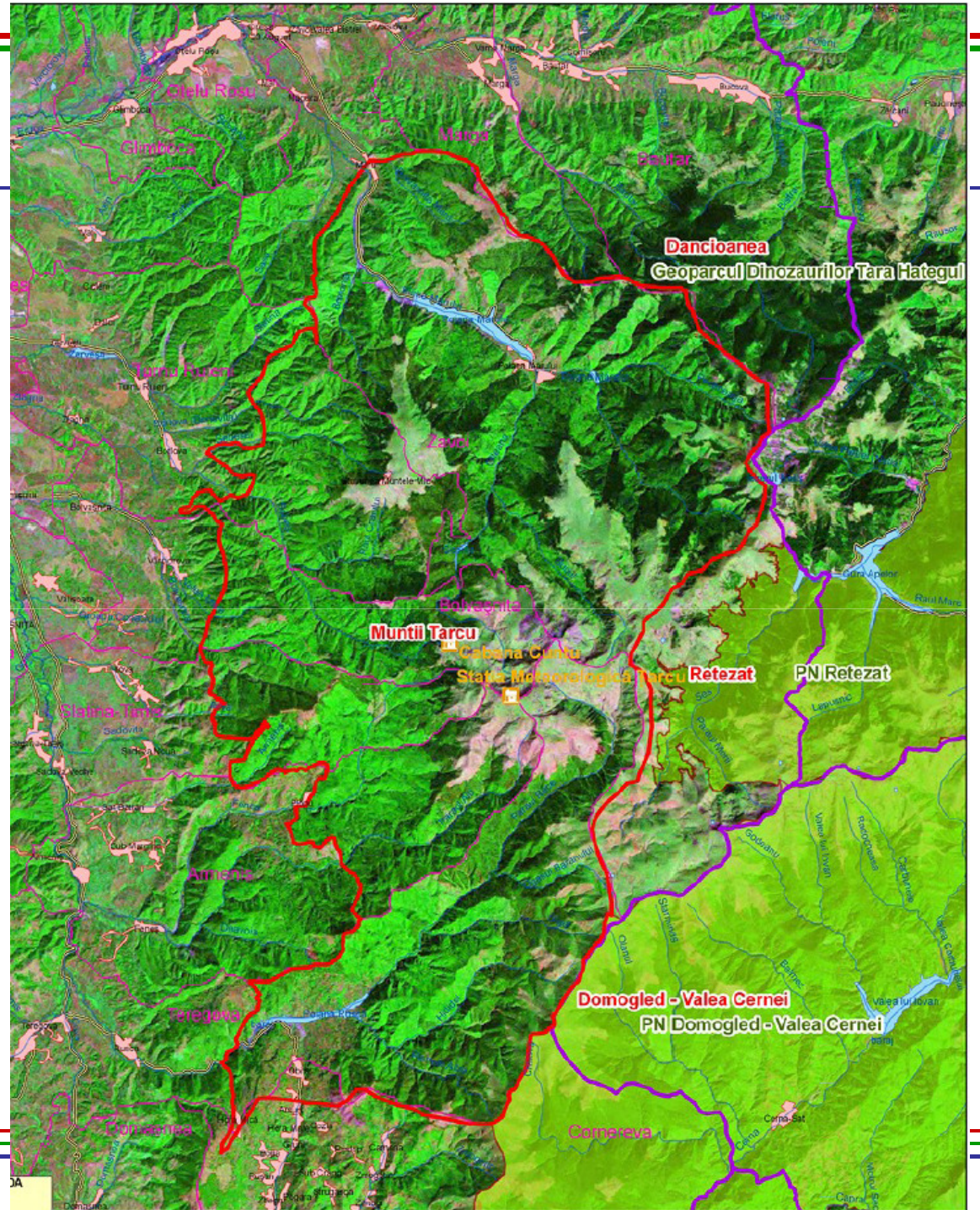
2.000 ha arborete 165-185 ani
foarte rare în țară și Europa

ca. 10.000 ha de păduri
vechi/virgine (1/3 din păduri)

peste 60 de specii protejate

20 de habitate protejate

5 habitate prioritare

Pădurea de Molid pe Turbă Șucu-Olteana

Aglomerările de *Sphagnum* (mușchi) formează depozite de turbă în care semințele de molid găsesc suport fertil și condiții propice de dezvoltare.

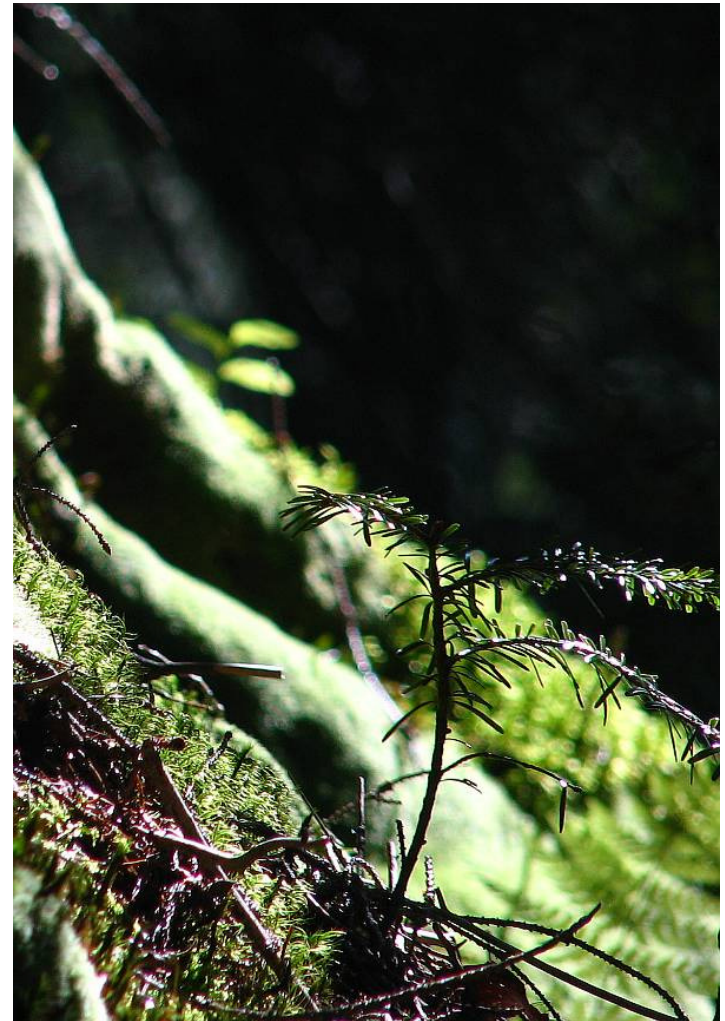

Rezervație?

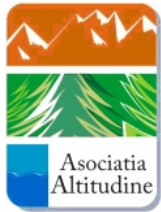
- Suprafața: 648 ha
- Tipul de rezervație: botanică
- Declarată în baza *Decretului 499/1982, Hotărârea 8/1994*

Importanța: rezervația face parte dintr-un habitat prioritar 91D0* *Turbării cu vegetație forestieră [Bog woodland]*, subtipul 44.A4 *Păduri mlăștinoase de molid.*

Asociația vegetală este *Sphagno-Piceetum* (Tuxen 1937) Hartman 1953.

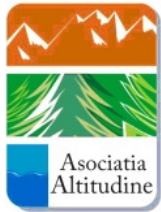

Obiective

- menținerea stării de conservare favorabile pentru habitate și specii
- evitarea **fragmentării habitatelor** vitale (prin urbanizare, construcții de drumuri, turism intensiv, proiecte și exploatarea industriale)
- crearea unui coridor de sălbăticie în Carpații de sud-vest
- punerea sub protecție strictă a pădurilor virgine și cvasi-virgine
- atragerea turiștilor prin dezvoltarea ecoturismului și promovarea valorilor naturale
- implicarea comunităților în vederea conștientizării
- educație ecologică în școli
- ...
- dezvoltarea durabilă a regiunii

Coridor pt. viața sălbatică

Rewilding Europe

- parteneriat ONG
- în derulare
- activități pe teren
- studii
- rezervație zimbrii Plopu
- repopulare castori

Păduri virgine

- Implicare alături de WWF

10 septembrie 2012 pădurile virgine din România sunt protejate prin lege

- Propuneri către DS Reșița
- Studiu PIN - Matra

EXPOZIȚIE DE FOTOGRAFIE

20 mai – 19 iunie 2013

Primăria Municipiului Timișoara
Centrul de Informare Turistică Timișoara
Str. Alba Iulia nr. 2

PĂDURI VIRGINE ÎN MUNȚII ȚARCU

My park. My passion. My story.

Aniversăm ziua europeană a parcurilor – 24 Mai

Fotografii:

Alin Ciprian Ciulă

Alin Drăgușin

Camelia Băluțescu

Călin Țiru

Octavian Radu Topai

Adina Moșincat

Organizatori

www.tarcu.ro

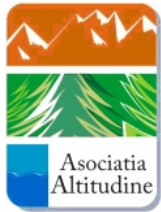
Parteneri

Au mai contribuit:

- Fundația pt. Parteneriat Miercurea Ciuc
- Foto Oskar Timișoara

‘În căutarea acvilei de munte’

Finanțat de FPP în 2011

- 11 panouri informative
- Educație ecologică
- Excursie
- Degradare

Situl Natura 2000 Munții Țarcu

Munții Țarcu formează o zonă naturală compactă fără așezări umane, cu excepția Poienii Mărului și a stațiunii turistice Muntele Mic.

Peste 10.000 ha (1/6 din aria întregului masiv) sunt păduri virgine și cvasivirgine - cu valoare ridicată de conservare și aproape 2.000 ha sunt constituite din arborete cu vârsta între 165 și 185 ani ce conțin o biodiversitate remarcabilă, astăzi extrem de rară în țară și în Europa.

Trasee turistice marcate

1. Borlova – Fântâna Voinii – Complex Muntele Mic, bandă roșie, 3 ore.
2. Poiana Mărului – Piatra Scorilei – Vârful Muntele Mic – Complex Muntele Mic, bandă albastră. Durata: 4-4 ½ ore.
3. Poiana Mărului – Valea Șucului – Culmea Jigorii – telescaunul din Valea Craiului, bandă galbenă, 4 ½-5 ore.
4. Poiana Mărului – Valea Șucului – Vârful Căleanu – Șaua Plaiului, cruce roșie (din 2011). Durata: 7-8 ore.
5. Vărciorova – Șaua Țișului – Culmea Pleașa – Poiana Strigoniu – Cuntu, punct albastru. Durata: 5-6 ore.
6. Feneș – Valea Râului Lung – Plopu – Poiana Zloaba – Poiana Strigoniu – Cuntu, cruce albastră. Durata: 7-7 ½ ore.
7. Complex Muntele Mic – Cuntu – Vf. Țarcu / Căldarea Olteana – Șaua Plaiului – Șaua Șcheiului – Vf. Mătania (Nedeia) – Șaua Iepii – Valea Corciova – barajul Gura Apelor, bandă roșie. Durata: 11-13 ore.
8. Poiana Mărului – Buza Nedeii – Vf. Bistricioara – Vf. Mătania (Nedeia), triunghi albastru. Durata: 5-6 ore.
9. Șaua Șuculețului – Culmea Prislop – "La Mlăci" – Râul Șes – Vf. Godeanu, punct roșu. Durata: 4-5 ore.
10. Podul Craiului – Vf. Văratca – Vf. Șeroni, bandă albastră, 3 ore.

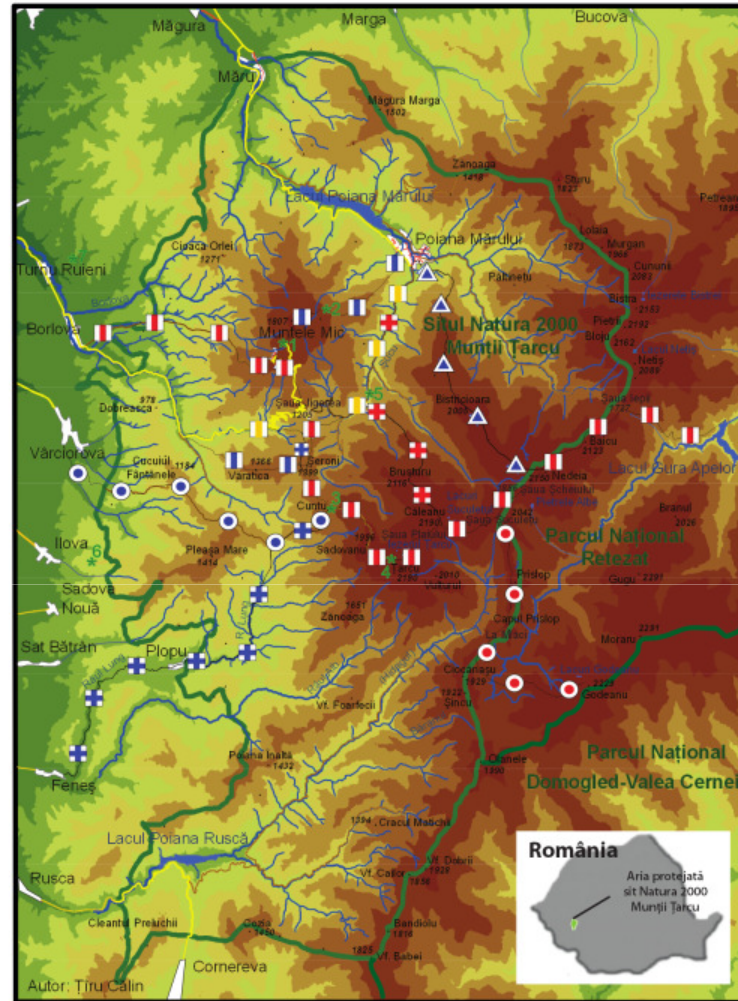

Atenție!

Pe vreme nefavorabilă și în condiții de iarnă, unele trasee (mai ales în golul alpin) pot deveni periculoase și difil sau imposibil de urmat în siguranță.

Înainte de a porni într-o drumeție informați-vă asupra condițiilor meteo și asigurați-vă că aveți echipamentul și experiența necesară pentru a parcurge în siguranță traseului propus.

Număr de urgențe: 0-SALVAMONT (0725 826 668)

www.tarcu.ro

Proiect finanțat de către
MoI România și Fundația pentru Parteneriat Miercurea Cluc

În situl Natura 2000 sunt permise activități tradiționale (pășorit, cosit, cules) și activități de exploatare durabilă a resurselor naturale.

Ocroțiți fauna și flora!
Protect flora and fauna!
Schützen Sie Flora and Fauna!

Luată cu voi doar amintiri și imagini.
Take away only memories and pictures.
Nehmen Sie nur Erinnerungen und Bilder.

Vă rugăm evacuați gunoii, nu-l abandonați în natură! Please evacuate the garbage! Bitte keine Abfälle lassen!

Nu faceți foc și nu campați în afara locurilor amenajate! Nu provocați zgomot!
No camping or fire into the wild! Keep the silence! Kein Camping oder Feuer in die Natur! Bitte nicht lärmeln!

Accesul vehiculelor motorizate este INTERZIS în afara drumurilor publice!
No enduro, snowmobiles, ATVs or off-road into the wild! Keine Enduros, Schneemobiler oder 4x4 in der Natur!

Nu sunt permise activități ce pot afecta speciile și habitatele de interes comunitar.

Obiective turistice (pe hartă):

1. Crucea Eroilor de pe Muntele Mic
2. Pietrele lui Scorilo
3. Cuntu
4. Vârful Țarcu
5. Cascada Șucului
6. Cleanțul Ilovei
7. Turnul lui Ovid

În căutarea acvilei de munte'

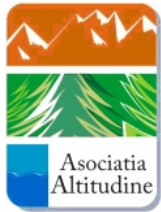
Traseu tematic despre biodiversitatea ariei protejate

Marcaj turistic: [Red and white flag icon]

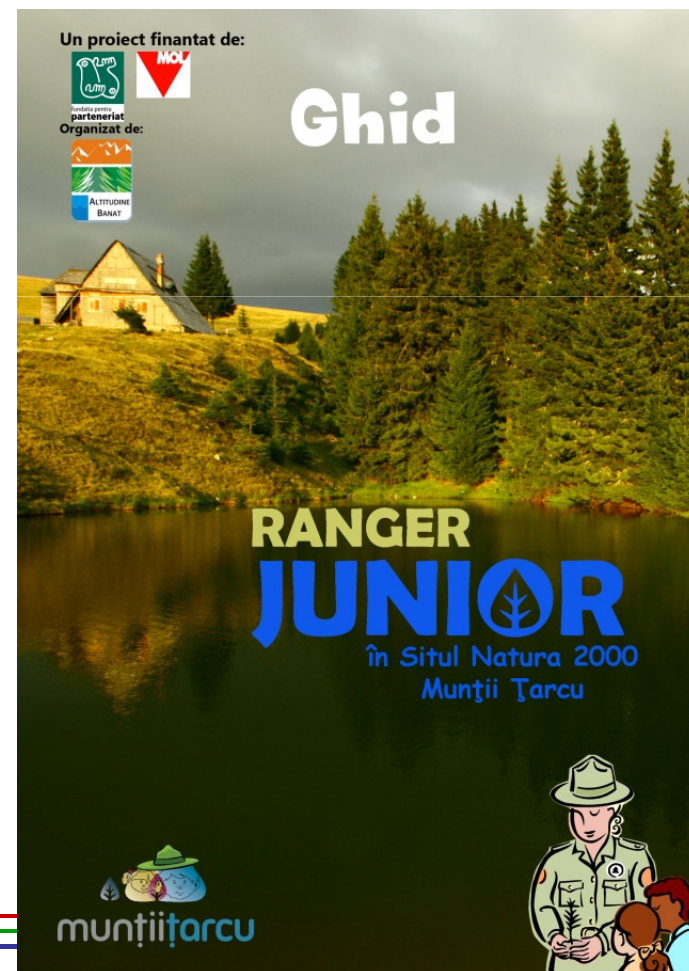

Ranger Junior

- educație ecologică în 8 școli, 250 participanți
- 3 tabere la munte
- 30 de copii
- ghid

Continuare Ranger Junior

Bogății de odinioară

Tradiții

Natură

Jocuri

Voie bună!

**Întâlnirea Rangerilor Juniori ai
Sitului Natura 2000 Munții Țarcu**

Duminică, 3 Februarie 2013, la Liceul Tehnologic "Sf. Dimitrie" Teregova

Mai multe informații despre programul Ranger Junior în Situl Natura 2000 Munții Țarcu puteți afla la www.tarcu.ro/proiecte/ranger-junior

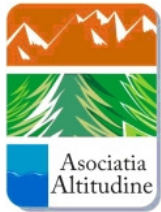

Concurs biciclete MTB

- 250-300 participanți
- a treia editie 15.06.2013

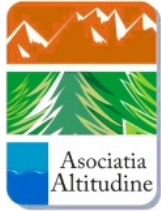

Probleme

- Regulament
- Exploatare forestieră
- MHC realizate
- MHC propuse
- Construcții ilegale
- Proiecte schi
- Activități motorizate

Regulament

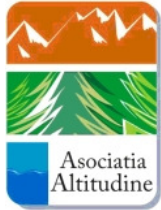
- Conform cu legislația
- Aprobare CCA – cvorum
- Opoziție localnici cu interese

Exploatare forestieră

- Neconcordanță planuri cu teren
- Lipsă expertiză
- Amenajamente
- Paduri virgine

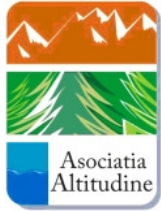

MHC realizate

- Bazinul văii Sebeșului
- Aprobări anterioare 2008, 2009
- Fragmentare habitat acvatic
- Nerespectare condiții
- Rea-voință
- Acțiuni GM

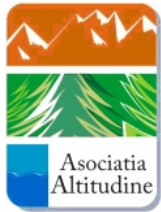

MHC propuse

Acord de mediu, cu EA

- Evaluare adecvată necorespunzătoare
- Impact habitat acvatic
- Studii științifice

Proiecte schi

- Proiect gigant în mijlocul AP
- Impact habitat prioritar
- Impact cumulativ
- Construcție ilegală
- Proces în instanță

Q / A

Extinct
and
Loving It

